

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XVIII. David Isboethi sicarios necat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

se interpretatus, iussit petere Judæos, quod vellent. Illi hoc unum petere instituerent, vivere patriis legibus, & ut septimo quovis anno tributorum immunitas daretur. Concessit omnia. Quemadmodum ergo Alexander dixit: Honorem hunc non tam Pontifici, quam cuius est ille Pontifex, Deo exhibui: Ita nos dicamus in omnibus: Non tibi, sed Deo; Non te, non tua, sed divinam voluntatem respicio.

Ismerias Thebanus ad Persarum regem legatus, Æliano teste, nec populo suo indignum quid faceret, nec in Persicos motes delinquere volebat. Docebat eum Tirhautes, qui regi à cubiculo, quo gestu regem adorare mos gentis posceret, Ismerias ne quid in libertatem patriam aut peregrinos ritus peccaret, ubi in cōspectum regis pervenit, anulum permittit, cadere digito, ut dum eum prono corporis flexu reciperet, non absimilis esset regem adoranti. Dum ergo se inclinaret, non tibi, aiebat, sed annulo. Quod Ælianus memorans: Ismerias Thebani, ait, sapientissimum & planè Græcum factum silentio præterire non potui. Imitemur quà licet, jubet Christus, jubent à Christo Apostoli, ut non sapienti solum, sed & insipienti, ut non amico tantum, sed & inimico nos submitramus, & illum & istum diligamus. Reluctatur natura: Dicamus ergo, Non tibi, sed annulo, hoc est, divinæ voluntati pareo; quæ ab æternis oculis te mihi virtutis cœtem dedit. Dei voluntas ab omni ævo in ævum omne se pretendens annulus est nostrarum moderator actionum. Igitur non tibi sed annulo. Ita suis quisque miseris, suæ se necessitati attemperet, dicatque non tibi, sed annulo. Est, qui mentem accumbat & comedat, non in cibi gratiam, sed ejus, qui cibum apposuit. Quidquid in nos Deus immiserit aduersi, tolerandum ac dicendum: Non tibi, sed annulo. Ad divinam me voluntatem conformo, fluxa omnia nec hilum facio. Non tibi, non isti, non rei creatæ ulli, sed annulo, sed Deo, cui servio, hoc præsto. Hoc virtutis compendio usus est David. Ars ista discitur agendo.

C A P V T XVIII.

David Isbofethi sicarios necat.

Isbofeth Saulis filius animo fingitur.

SVBALATO Saule Isbofethus Saulis filius in undecima tribum Juda. Hanc regum & regnorum discordiam excitavit Abner supremus dux Saulis, & topanta militia. Sed inter Isbofethum regem & Abnerem discrepatione orta, iratus Abner in Davidis partes transit. Abnere cæso, Isbofethus rex imbellis animo fractus est, & regnum nutare cœpit. Jamque nutans tristis casus evertit. Gemini fratres sub Abneris signis stipendia fecerant Rechab & Baana, sed ob noxam militarem è castris scripti sunt. Hi Abnere interfecto, & Davide jam laborato, ineundam sperarunt gratiam diro facinore. Post meridiem urente Sirio in Isbofethi regis palatium sicis armati subreperunt. Janitrix dormitabat, aulicos plerosque omnes somnus & somnum sepeliverat. Rex ipse in suo sibi lectulo suavitè meridabatur. In hujus conclave penetrarunt exiit, dormientem in lecto conforterunt, caput amputarunt, palatio clam excesserunt, reliquum diei totamque noctem faciendo itinere consumperunt. Nam, quod Adrichomius censet, ex urbe Manahim in Hebron triginta tribus hostis ambulandum. Ergo die altero Isbofethi regis caput attulerunt in Hebron, ubi non tantum à Davide singularem gratiam inituros, ob felicem nuntium, sed & amplum præmium accepturos sperabant. Contrarium evenit. Nam ad regis Davidis aures admissi capite hostili oblati ita præ-

1. Reg. e. 4. fati sunt: Ecce caput Isbofeth filii Saul inimici tui, qui quærebatur animam tuam, & dedit Dominus domino meo regi ultionem hodie de Saul, & de semine ejus. Ad quos David: Nun-

atium occisi Saul, inquit, in sacrificiis justis, & vos sceleratos sicarios patiar vivere? Vos hominem insontem in sua mer domo, in submer lectulo latronum more jugulastis, & à me flagitii præmium speratis? Dabo equidem, sed quod meriti estis. Mox ad præsens satellitium versus: Irruite, inquit, & nebricos interficite. Extemplo factum. Amborum cadavera manibus & pedibus præcis ad piscinam Hebron suspensa. Isbofethi caput Abneris tumulo inhumatum. O Deus, quàm hinc alia longè ab hominum opinione cernimus! fuisse, qui seriâ æstimatione judicassent: Ubi rex David sui hostis, & ementit, atque subditi regis caput viderit, cor ei gaudio subsultabit, amplissimis præmiis factum remunerabit, utrumque auro torque induet, officii aulicis honorabit. Torum alium se gessit rex David, mercedè improbis, quàm meruerant, persolvit, ut videret Orbis, quàm non fuerit appetens vindictæ: Memento Domine David & omnis mansuetudinis ejus. Huic in hostes honori confitmando, filium Jonathæ Miphibosethum debilem, claudum, deformem juvenem regis mensæ adhibens: Miphiboseth, inquit, comedet semper panem super mensam meam. Idque mente optimâ fecit, nam prius interrogarat: Nunquid superest aliquis de domo Saul, ut faciam cum eo misericordiam Dei. Tam mitis animus Davidem adeo conjunxit Deo, ut unus fuerit amborum spiritus. Atque hinc David etiam in hostes tam suavis ac benevolus extitit. De quo caput hoc differet.

In quo apparuit Davidis in hostes benevolentia. Psal. 131. vers. 1. 2. Reg. e. 9. vers. 10. Ibid. v. 3.

ORator Græcus aurei oris, in oratione, quâ docet, quàm periculosum adire spectacula, altius proventus: Omnes, inquit, Davidem mihi spectate imaginem mansuetudinis & tranquillitatis: sicut autem agris oculis panniculus viridis præparanditur, sic cum vicis hostes vestros etiam per imaginationem tantum, dolent oculi vestri. Hic igitur videm vobis panniculum ad-

Irato Davidis mansuetudo in exemplum proponitur.

Cmoveo, ut quamvis ira & vindicta millies obturbent, tamen non noceant. Ne quis autem mihi dicat, inimicum habeo scelestum, improbum, corruptum, incorrigibilem. Quidquid mihi dixeris, non est tamen Saule deterior. Saul totis pæne octo annis, voluntatem occidendi Davidis millies iteravit, perseverans in malitiâ. Prò, quot peccata lethalia, etiam si eum, quem occisum voluit, nunquam occiderit. Quid tu habes contra inimicum tuum conqueri, die, obsecro, num pecuniam tuam, num domum aut prædia tua, num honorem & famam tuam, nisi corpus & valetudinem titam inavali? Si te ad paupertatem redegit, si plagis & verberibus affecit, si contrameliis & injuriis vexavit, at nondum vitam ademit. Ponamus adimere eam sæpius tentavit, tu tamen illum tot beneficiis nondum affecisti quot David Saulem, qui in hostem etiam mortuum fuit beneficis. At pares sitis, quæ omnia tu & David, longe tamen generosius & admirabilis fuit in lege præcâ hosti parcere, quàm in novâ. Quis Davidi Dominicam orationem, & voces illas prævit? Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris: Quis ei parabolam Christi de decem millibus talentis, & duobus servis exposuit? Quis illi Christum inculcavit in cruce clamantem? Pater dimitte illis. Quis illi Stephanum monstravit vociferantem? Domine, ne statuas illis hoc peccatum. Quis illi tot divinas Christi conaciones explicavit? Quis illi Christi præceptum interpretatus: Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos, orate pro calumniantibus vos. Nil horum audire, caelesti epulo nunquam interstitit, Dominicum corpus & sanguinem ut cibum & potum nunquam sum-

Inimicus etiam mortuus beneficium. Matt. e. 6. vers. 12. Luc. e. 23. vers. 34. Act. cap. 7. vers. 60. Matt. e. 5. vers. 44.

pluit. His subsidiis nos omnibus juvatur, tot Christi & Christianorum monitis instrui, exemplis accendimur. Quapropter inexcusabilis es, o homo. Auxilium istorum David nil habuit, & tamen, inquit Chrysostomus, ad evangelicæ philosophiæ fastigium pervenit.

nit animi moderatione. Illud igitur unum spectemus, non quidem, ne quid mali pariamur ab inimicis, sed ne quid illis mali faciamus.

Propter vindictam Saul omnia perdidit.

Propter mansuetudinem in celo & in terra illustris est redditus David.

Matt. c. 5. v. 11. & 12.

Davidis erga Miphibose- thum benevolentia.

a Hoc non mihi, sed Chryso- stomo credite.

Aug. 10. 10. serm. 168. Dilectio inimico- rum est cum Deo familiaris conjunctio: P. sal. 7. v. 5. & 6.

Oidium ve- ro prae- ceptorū Dei, contem- pto & ma- ledictio.

Dic enim verò, quid vindicta cupidissimus Saul sit lucratus? sceptrum, diadema, regnum, victoriam, corpus, animam, famam, omnia perdidit, cum filiis occi- sus, ad furva regna Proserpinae migravit æternum Or- bi ludibrium: At verò David an non in hodiernum us- que diem prædicatur & canitur, illustris in terra, illu- stris in celo? Sed dicas? Tu si hic sis, & tam infestum habeas inimicum, idem æquè senties, quod ego. O mi bone, aliud est sentire, aliud sensui nimium indulgere. Non nescis, conviciis ab inimico affici, aut in suspicio- nem abduci, videtur, si quibus omni morte intolerabi- lius. Age igitur, & istud expendamus. Aliquis tibi ma- ledixit; fugem, scortatorem, adulterum, percussorem, hominem invariabilem appellavit. Hoc si verè dicit, cor- rige, sin fallò, iride. Si tibi conficius es, eorum, quæ ob- jiciuntur, respice; si non es, despice, & Christum at- tende, quia Christus jubet: *Beati estis, cum maledixe- rint vobis, & persecuti vos fuerint, & dixerint omne malum adversum vos, patientes propter me, gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in caelis.*

Porro Miphibose- thum mensa regiae semper adhibi- tum, Chryso- stomo instar miraculi est. Quam enim hoc rarum & inauditum à rege potentissimo hominem caduco, debili, infirmo corpore claudicantem tanti estimatum, ut eum rex quotidie in oculis gesserit, men- sae suae semper adhibuerit? Hinc quisquis regiam men- sam accubuit, suaviter coactus est cum hoste redire in gratiam. Cum enim cernerent nepotem Saulis, qui tanta mala patravit adversus Davidem, tantis honoribus decorari, etiam si feris omnibus fuissent immitiores, pudore tamen ac rubore cum omnibus inimicis redi- bant in gratiam. Quid illius mensa sanctius? quam cin- gebant filii hostis, & illius quidem hostis, qui & vitam adimere conatus est. Quantum horremus illorum libe- ros parentum, quæ nos laeserunt: Apage; clamamus, apa- ge insaufam prolem: procul, ô procul mali corvi mala ova: Tametsi non nesciamus hic vincendi sui mate- riam esse copiosissimam. Qui enim sub vice nem in extremis angustiis amici commodissimi, patroni opti- mi ac fidelissimi, sunt futuri, nisi hostes nostri beneficiis nostris adjuvent? Hæc autem illustrissima Davidis exem- pla non miremur tantum ut spectatores, sed imitemur etiam ut victores indolis virtute. Atque hanc virtutem suam in suo quisque hoste experiatur. Ego hæc, ait Chry- sostomus, identidem monere non desinam. Nec quisquam mi- hi dixerit: Tace, nil promoves. Ego verò non tacebo, sed op- portune importune necessaria hæc ingeram. Homini est plan- rare. Dei est incrementum dare. Atque hæc quidem è Chry- sostomi super hac re disserentis penore deprompta, tantò promptiorem inveniant assensum, quanto illu- striorem habent auctorem.

Sed de eadem Davidis in hostem benevolentia infi- gniter Augustinus. Hic singula dicentis verba adiuve- remus: Beatus David licet virtutibus multis fuerit exornatus, inquit, nulla tamen actio eum familiaritius Deo conjunxit, quam dilectio inimicorum suorum. Et in tantum non fuit simulata vel fallax dilectio, ut ipsos etiam adversarios suos steter, & in illis qui eos occidere præsumplerant, vindicaret. Ipsemet ejus rei testis lu- culentissimus David: *Si reddidi, ait, retribuendis mihi mala, decidam meritò ab inimicis meis inanis. Persequatur inimicus animam meam, & comprehendat, & conculcet in terrâ vitam meam, & gloriam meam in pulverem deducat.* Ecce quali maledicto, ait Augustinus, seipsum con- demnat, qui de inimicis diligendis Dei præcepta con- temnens, odium in corde servare non metuit. Unde considerandum est, quæ fronte, vel quæ conscientia verficulum istum ex ore suo proferre poterit, qui ini-

amicis suis mala pro malis retribuit. Per Salomonem quoque Spiritus sanctus clamavit, & dicit: *Cum occide- rit inimicus tuus, ne gaudeas: ne forte videat Deus, & displi- ceat illi, & avertat iracundiam suam ab eo, & utique cum ab illo averterit, ad illum dirigat, qui de inimici ruina gaudebat, secundum illud: Qui ruinam letatur alterius, non erit impunitus. Item: Homo homini reservat iram, & à Deo querit medelam? Et in hominem similem non habebis mi- sericordiam, &c. Ipse cum caro sit, reservat iram, & propi- tiationem quarit à Deo: quis exorabit pro delictis ipsius? Dici- tur quidem in veteri testamento: Diliges proximum tuum, & odio habebis inimicum tuum. Sed qui sano intellectu scripturæ divinæ sensum agnoscere cupit, sententiam istam hoc modo intelligat, ut diligit omnem hominem proximum suum, odio habeat diabolum inimicum suum. Quod etiam in uno homine malo impleri potest. In ipso enim uno qui malus est, & proximum ha- bet & inimicum. Nam quod homo est, proximus tuus est: quod malus est, non solum tuus, sed etiam suis inimi- cus est: Dilige ergo in eo carnem & animam, hoc est, proximum tuum, quem Deus fecit, & odio habe malitiam, quam ipso consentiente diabolus intravit. Quod cum sancto & pio animo feceris, vices caelestis medici agis, odio habens morbum, & diligens ægro- tum. Illa porro vatis regii dira detestatio percellit omnes Christianæ legis de diligendis inimicis contemp- tores. In veteri testamento legimus, ait Augustinus, itine- ra eorum, qui injuriam retinent malefacti, in mortem, Job ad interitum hostis, non ausus dicere aut cogitare, *BENE. Si gavisus sum, inquit, ad ruinam ejus, qui me ode- rat, & exultavi, quod invenisset eum malum. Non enim dedi ad peccandum guttur meum, ut expererem maledicens ani- mam ejus.**

Nullum vas argenteum tam est immundum, quam possit purgari, saltem igne. An non ergo stultissimus sit, qui plurimas sordes in argenteo malluo cernens, mox famulo imperet: Excute in aquam hanc peluim, nimis est sordida: Nullo modo id faciendum; hæc ta- lia vasa etiam contusa & fracta sunt pretiosa. Haud aliter nos cum inimicis nostris agimus; ut primum lesi sumus, mox eos ad patibulum, ad rotam, ad Tartarum ablegamus. Nequiter hoc & impie. Neutiquam sic agendum: homo est, quem sic rejicis, qui animam habet Christi sanguine lotam, qualiscunque sordes illa contraxerit, igne purgari potest. Hunc ignem Paulus commonstrans: *Si surjerit inimicus tuus, inquit, ciba illum, si sitierit, potum da illi, hoc enim faciens, carbones ignis con- geres super caput ejus. Noli vinci à malo, sed vince in bono ma- lum.* Augustinus hanc Pauli præceptionem cum curâ explicans: Aliqui sic exponunt, inquit: Ecce cibo inimi- cum tuum, ut ardeat æternum. Non ita obsecro, non ita; sed si benefeceris hosti tuo, quantumcumque ille fri- gidus & torpidus sit, sentiet hos calores, liquecet, & erroris seipsum arguet. Sic argentea vasa non abjicien- da, sed igne sunt purganda. Quod si Deus lege cavit, ne quis inimici sui bovem aut asinum in lutò hærescen- tem transiret ope non commodatâ, quanto minus ho- mo supremi numinis imago, animantium rex negligens- dus? Ergo, ego, inquit, omnium sim amicus? Ita sanè omnium, quod vel Catonis anulus persuaserit, cujus illa non ignota inscriptio: Amicus unus, inimicus nul- lus. Omnes profectò ut unum Christianus amor stringit, & complectitur. Augustinus, quem dixi, hortatu serio ad hunc amorem extimulans: Illud fratres charis- simi, ait, cum grandi tremore considerare debemus, quod in psalmo terribiliter Spiritus sanctus dixit: Cum enim illam caelestem Hierusalem, id est, congregatio- nem omnium Sanctorum, quæ cum Christo est re- gnatura, ad laudandum Dominum provocaret, cum dixisset: *Lauda Hierusalem Dominum, Qui posuit fines tuos pacem.* Ergo ut ipsi videris Hierusalem illa cele-

stis

stis muros de pace constructos habet. Qui enim talem pacem, & talem charitatem habet, ut omnes homines diligat, & pro bonis oret, ut meliores fiant, pro malis supplicet, ut cito se corrigant, de qua parte voluerit intrare, illius caelestis Hierusalem portas apertas merebitur invenire; qui autem non vult habere talem charitatem, qualem & Christus praecipit, & Apostolus docuit, ex omni parte Hierusalem clausas portas inveniet. Et quia oleum charitatis habere nollit, clausis januis sponsi cum illis fatuis virginibus illam mercedem audiet vocem. Amen dico vobis, nescio vos unde sitis. Quomodo enim illis quinque virginibus, quae charitatis oleum habuerunt, illa caelestis Hierusalem aperiet januas suas, ut intrent in gaudium Domini sui, sic illis e contrario, qui sine charitate vivunt, claudet, & aeterna a se separatione repellet, & relinquitur illud, quod in Psalmo dicitur de Hierusalem. *Constravit seras portarum tuarum. Clausis portis, & confirmatis feris, nunquam exiet amicus, nunquam intrare poterit inimicus: quia sicut iustus nunquam erit exiturus a gloria, ita & peccator nunquam poterit liberari a poena. Et post paulo: Unde nimis dolendum est, inquit, quod cum illi a charitate Dei nec tormenti poterant separari, nos interdum otiosis abulis separamur, & non nunquam ob parvissimum convictum, & cujuscumque miseri hominis detractionem ita derelinquimus charitatem, ut non solum cum eo multis diebus, sed etiam mensibus fortassis & annis nec loqui, nec ad convivium pervenire velimus: & non attendimus, quia dum nos invicem odio habemus, ita muros civitatis Hierusalem contra nos claudimus, ut nullus nobis aditus permittat, per quem intrare possimus. Et quia civitas illa habitatio Dei habet, dicente Joanne Evangelista, *Deus charitas est: Qui charitatem habere noluert, qua fronte, vel qua conscientia ad Dominum, qui est charitas, praesumat accedere? Haec omnia, Fratres charissimi, dum vobis paternam pietate frequenter insinuo, absolvo apud Deum conscientiam meam.**

Idem ego hic cum Augustino vociferor, dum ista sapius & dictis & scriptis publicis inculco, manus meas lavo, & conscientiam meam absolvo: Odium vel contra vllum hominem retinere, est calco excidere.

C A P V T XIX.

David seipsum triumphat.

ISROSETHO e vivis sublato, comitia in urbe Hebron sunt indicta, ad quae omnes Israelis Tribus convenerunt; huc senatores, sarrapa, praesides, toparchae, duces, omnis ordinis magnates, imo & cum duobus milites conflexerunt, tam grandi numero, ut regum Chronicon testetur, armatorum trecenta quinquaginta septem millia illic fuisse numerata. Ab his omnibus David rex est saluatus. Haec princeps comitiorum causa. Consensus omnium maximus. Omnes isti viri bellatores expediri ad pugnandum, corde perfecto venerunt in Hebron, ut constituerent regem David super universam Israel: sed & omnes reliqui ex Israel, uno corde erant, ut rex fieret David. Tandem videmus, inquebant, hoc divinae voluntatis esse, cui diu satis restitimus. Hunc sibi virum elegit Deus, quis illi jus constituti reges eripiat: Per illum reges imperant. Huic supremo regum dominatori & regum regi non ultra refragabimur. Quis David in bellis omnibusque aliis rebus gerendis fuerit, haecenus satis perspeximus.

Ita David in urbe Hebron tertium rex unctus est. Inaugurationem regis convivium excepit, eo apparatu & convivarum numero, quem nemo crederet, nisi caeli testimonio id sciret. Nam illis trecentis quinquaginta septem millibus virorum David epulum gratui-

Atum triduanum praebuit incredibili apparatu. Nam, unde quaeque comineatus farinae, ficuum, vini, unae pasae, olei, carnium ad omnem copiam convehabatur. *Gaudium quippe erat in Israel, fuerintque ibi apud David tribus diebus comedentes & bibentes.* Sed unde Davidi sub initium regni, sumptus tam immani? Munera ingenti numero allata plurimum juverunt. His gaudiis expertis nihil cunctatus David ad Solymam arcem expugnandam copias eduxit. Urbem Hebraei, sed arcem Sion Jebusaei occupabant. Arx ista tam inexpugnabilis visa, ut Jebusaei per ladicrium regi David iusserint dicerent, caros & claudos in muris collocandos, ipsum nihilominus eo non penetraturum. *Non ingrediens hic, ajuat, nisi abstruleris caros & claudos.* Perinde si dicerent: *Securi sumus, hos etiam custodes oculis & pedibus captos non auferes, muros non transibis, non subibis arcem. Audax hercle cavillatio, turpis sarcasmus in regem iactus, sed qui in hostes recidit.*

B Ut hanc ludificationem a se amoliretur David, praemia proposuit his, qui ad eos muros conscenderent primi. Joabus imperator exercitus in muris primus fuit, a se occupata, Jebusaei omnes jugulari. Mox eo loco David regiam domum urbis amplitudine cepit adificare, hinc Civitas David est dicta. Siquidem mons Sion cubitos ducentos latus, quadringentos longus, ait Burcardus, urbi commoda locum potuit praebere. Sed antequam David bellicis apparatibus vires, quas cuperet, sibi pararet, exterisque regnis praevaleret; Philistaei gemino eum bello incursarunt, utroque turpiter victi. Et quia David non ignavus miles domi latebat, sed ipsemet se campo dedit, res memoratu contigit dignissima: Philistaei ad Bethlehemi oppidum, ad specum Odollam Daestra posuerat. Hic labore festus & aere siti, appetensque frigida: *Osi quis, inquit, daret mihi aquam de cisterna Beblehem.* Mox viri tres robustissimi, quod regi gratificarentur, per castra hostium perripuerunt, & desideratam aquam attulerunt. At vero David noluit bibere, sed magis libavit eam Domino. Quam unam re illustrius meruit praeconium, quam si centum millia Philistaeorum solus interfecisset. Se ipsum triumphavit rex fortissimus. De facinore hoc laudatissimo, sui victoria, hic paulo copiosius differendum.

§. I.

Christus suos hortans ad toleranda adversa omnia, & ad quotidianam suimet victoriam: *Si quis, inquit, vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me.* Si hanc Domini Jesu cohortationem rex David vel semel audisset, legissetque rem magnam fecisset, si hunc aquae potum tantopere desideratum rejecisset: quanto autem majorem fecit, qui ea Domini verba nunquam legit, nunquam audivit, quae nobis nunquam inculcantur. Sed ut illustrius hoc facinus animo vestris imprimamus, particulatim illud expendemus.

I. Cupitam aquam non adferri iussit, sed ut adferretur consentire: sponte cucurrerunt tres generum milites. Docuit rex David eos, qui ut obsequantur genio, voluptatem, quam appetunt, continuo eam praesentem esse volunt, quidquid ei laboris, molestiarum, sumptuum impendendum, id ipsi non pensi habent. Apud hos nullius pretii sunt divina verba: *Abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie.*

II. Seipsum David suamque importunam gulam objurgans: *Abstine, inquit, ut in conspectu Domini mei hoc faciam.* Quid tu Catillo non satis hic aquae habes ad distinguendam sitim? Ita Pescennius Niger, Imperator, milites in Aegypto ignaviores gulae damnans: Nilum, inquit, habetis, & vinum petitis?

III. Offensionem & malum inter milites exemplum promptissime memento: *Num, inquit, sanguinem hominum istorum, qui profecti sunt, & animarum periculum*

Ibid. v. 40. 39.

David Solymam arcem expugnat.

2. Reg. c. 5. vers. 6.

Montis Sionis latitudo & longitudo.

1. Paral. c. 11. v. 17. De se triumphat David.

Ad sui victoriam Christi cohortatio. Matt. c. 16. v. 24. & Luc. c. 9. vers. 23. Ex triumpho Davidis aliquot documenta:

Primum.

Luc. c. 9. vers. 23.

Secundum. 1. Paral. c. 11. v. 19.

Tertium. 2. Reg. c. 23. vers. 17.